

התקדמות בריכוז החלב במיכלים

המכשיר בו קובע נהג מכונת־הטנק את כמות החלב בטנק שבמשק

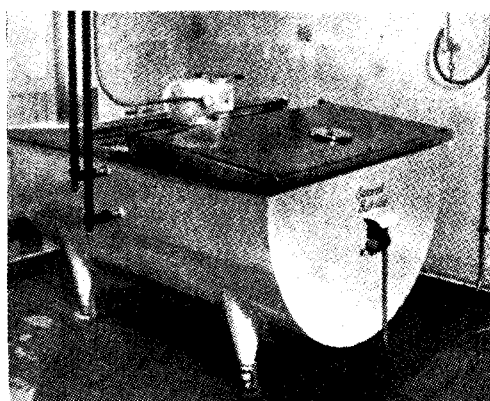
או המרצה, משום שהיא מביאה עמה יתרונות רבים לעומת שיטת הכדים; לכן נתפנה עכשיו לבעיות המיוחדות שמתעוררות בקשר עם הנהגת שיטה זו והפעלתה למעשה; נמנה אותן אחת־אחת.

1. המימון

כל המעלה בדעתו ענין רכישת טנק לחלב מיד מזדקרת לנגד עיניו שאלת ה־2000 דולר שעליו להוציא על כך; זהו לעת־עתה הסכום המינימלי שיש להקציב להתקנת מיכל זה. בעבר מומנו מיתקנים אלה, במקרים מסוימים, ע"י המחלבות; במקרים אחרים נעזרו בעלי המשקים על ידי חברות אשראי שונות וכדומה. בזמן האחרון מתעוררת הנטייה לפתור את שאלת המימון בעזרת סידורים קואופרטיביים מטעם האגודות היצרניות הקיימות. אולם בינתיים זוהי בעיה מסובכת למדי ויש לחתור לפתרונה בתור ראשון.

השיטה של ריכוז החלב במיכלים, במקום קנקנים, יצאה כבר משלב הנסיונות והתגברה מזמן על „מחלות הילדות“; ואין קיימת עוד השאלה אם ללכת בדרך זו או לא; השאלה היא באיזה קצב תלך ותתפשט שיטה זו, ועד היכן יגיעו בה השכלולים.

בדברינו להלן לא נטפל בתיאור השימוש בטנקים לריכוז החלב ולהובלתו אלא נתעכב על היקף השיטה החדשה והבעיות המיוחדות שנתעוררו באיזורים השונים, שם הונהגה השיטה. בראש וראשונה נברר לעצמנו מהו מספר הטנקים בשימוש כיום במשקים. אין תחת ידינו סטטיסטיקה מדויקת, ולפי נתונים שונים ממקורות שונים אפשר להניח שמספרם נע בין 15,000 ל־25,000. ואשר לעתיד, הרי ניתן לשער שהמספר הכולל של טנקים במשקים יגיע ודאי למחצית המיליון, כיוון שכל מי שיש לו עדר חולבות בן 15 פרות ומעלה יעבור בעתיד הקרוב לשיטת הריכוז של החלב במיכלים; כידוע, קיימים בארצות־הברית כ־600 אלף משקים מהסוג הנ"ל ולכן אין לחשוש שנקטנו מספר מוגזם לגבי התפשטות הטנקים בעתיד.

מיכל החלב במחלבת המשק

יש להניח שכעבור 10 שנים ירוכוז כ־75 אחוזים של כל החלב במיכלים שיותקנו במשקים. ברור, איפוא, ששיטה זו תתפשט ללא כל תעמולה

לחומצות מחמת הפעלת הליפאסה (תסס) של החלב; תהליך זה יכול להתעורר בחלב טרי עקב בחישה יתרה או חילופי-טמפרטורה. תופעה זו העלתה את המחשבה שמיתקן החליבה הסילונית, הוא האשם בתקלה זו; ויתכן אמנם שהשערה זו נכונה היא במקרים מסוימים; אולם ידוע למדי שאפשר להפעיל מיתקני חליבה מסוג זה והחלב לא ייפגם כלל וכלל. היוצא מזה שטרם גילו את הסיבות לריחות הרעים המופיעים בחלב ולא יהיה זה מוצדק להטיל את האשמה בשיטה החדשה. יש לחכות לתשובה ברורה לאחר שנים של נסיונות ומחקרים ורק אז אפשר יהיה לגשת בביטחון רב יותר לתיקון הדברים.

4. תפקיד מקבלי ומובילי החלב
בעל מחלבה העובר לשיטת ריכוז החלב בטנקים מקבל על עצמו ממילא את קניית החלב במשק האיכר ולא עוד במחלבה, כפי שזה היה

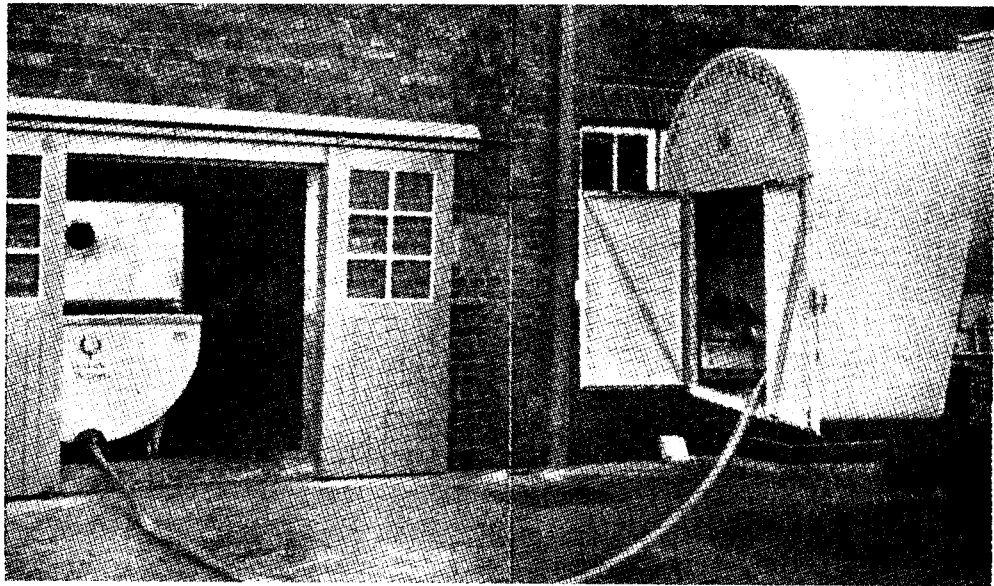
נטילת דוגמה מהחלב שבמשק ע"י נהג מכונית הטנק

קודם לכן. מרכז החלב או, נגיד, נהג הטנק נושא באחריות של קנייה זו במשק האיכר ועליו להחליט כל פעם בדבר טיבו של החלב: הראוי הוא

2. הקשיים שבייצור ההמוני של הטנקים
בתי-החרושת לטנקים אינם יכולים עד עתה לעבור לייצור המוני מחמת העדר התכנית לדוגמה סטנדרטית; וגם בעלי המשקים נפגעים בגלל זה כיוון שמדי פעם מופיעות הוראות ותקנות חדשות מטעם השלטונות והוועדות שבמדינות השונות. כך, למשל, לגבי הטנקים הסטנדרטיים, שצוינו בסימן A-3, קיימות כמעט בכל מדינה שבארצות-הברית תקנות מיוחדות; ולעתים, אף שלטונות הנפות קובעים תקנות והוראות משלהם לגבי השימוש בטנקים הסטנדרטיים הנ"ל. נוסף לזה מופיעות גם הצעות לתיקונים ושינויים במבנה הטנקים מצד מומחי-המחלבות האיזוריות או המרכזיות. התוצאה מכל זה היא שמן הנמנע להתחיל בייצור המוני של טנק סטנדרטי ולהזויל את מחירו. כיום יש הכרח לייצר את המיתקנים בהתאם לתכניות והוראות של כל איזור ואיזור ומשום כך גם מחירו גבוה יותר. קיימת אמנם התקווה שסוף כל סוף יאושרו לשימוש כללי הטנקים מטיפוס A-3 ותחדלנה להופיע התקנות השונות והסותרות, כפי שזה נמשך עד היום.

3. פגמים בחלב-הטנקים
נערכים כיום הרבה מחקרים בשאלת הריחות הרעים והתפרקות השומן המופיעים לפעמים בחלב שמרכזים ומובילים בטנקים. הרבה עבודות מחקר כבר נתפרסמו, ואפשר היה כבר לצרפם לספר רב-ממדים, אולם למעשה טרם ניתנה תשובה ברורה לסיבות התקלה הזו. יש התולים את ענין הריח הרע בחלב בשיטה החדשה — שיטת הטנקים — כיוון שבאזורי המערב וקולוראדו, אשר שם היא נפוצה ביותר, הופיעו הפגמים בחלב ועוררו דאגה רצינית; לעומת זה לא נשמעת כל תלונה שהיא על ריח וטעם החלב בשווקים אחרים, אשר גם שם החלב ברובו מרוכז ומובל בטנקים. אין זה מוצדק, איפוא, להסיק את המסקנה שהשימוש בטנקים, הוא הגורם להשחתת הטעם והריח של החלב; ולכן יש להמשיך במחקרים נוספים ומקיפים עד שתתגלה הסיבה האמיתית. בקולוראדו ובקליפורניה עובדו תכניות מחקר יסודיות למספר שנים. ריח רע בחלב נגרם ע"י התפרקות השומן

לקבלה או שיש לפסול אותו. מובן, איפוא, שיש למנות לתפקיד ריכוז החלב אנשים אחרים, המאומנים יפה ליטול דוגמאות מכל משלוח ויודעים להחליט במהירות הדרושה על איכותו של החלב שבמשק האיכר. במשך עשר דקות על מרכזי החלב שבפעולה. ידועים רק מקרים בודדים של תלונות מצד פקחי־הבריאות על מרכזים שזלזלו בהוראות השמירה על ניקיון; כן הובעו דעות שהמרכזים הקלו לעיתים בהערכת טיב החלב ושאבו לתוך הטנקים גם חלב פחות־

שאיבת החלב מהטנק שבמשק לסנק ההובלה

צריך פקיד כזה להספיק: למדוד את כמות החלב שבטנק, לבחוש, להרית, ליטול דוגמה, לחבר את טנק ההובלה אל טנק המשק, לשאוב את החלב, להצפין את הדוגמה במקום המיוחד שבאוטו ול־צאת לדרכו למשקים האחרים. מובן מאליו שאין זה תפקיד בשביל כל אדם מן השורה. יש להתפלא שעד עתה נשמעו מעט מאד תלונות ערך משום שהיו מעונינים לאסוף את המכסה המלאה בכל המשלוח. אולם בדרך כלל אפשר לציין שעד עתה לא נגרמו צרות מיוחדות מבחינה זו וחב' בעלי־המחלבות מינו אנשים לריכוז הח־לב הראויים בהחלט לתפקיד אחראי זה. תמצית המאמר של צ', או דיווים שפורסם בירחון „מילק פלנט מונטלי“, מאי 1955

תיקון טעויות בחוברת 10

עמוד מס' 1, טור ב', שורה 15, כתוב: פער של 500 פר' — צ"ל: פער של 50 פר'.			
עמוד מס' 9, טור ב', שורה 30, כתוב וכ־76 — צ"ל: וכ־7'6.			
עמוד מס' 12 בטבלה, פעולה ח', כתוב 6=72=פרות — צ"ל: 12:72=6 פרות בממוצע			
עמוד מס' 17 בטבלה העליונה, טור שמאלי, כתוב: חלב ק"ג שומן ק"ג — צ"ל חלב ק"ג שומן ק"ג			
0.468	12.7	0.445	12.1
0.369	12.1	0.445	1.21